

VINERI • 27 FEBRUARIE 2009 • ANUL LIX NR. 9

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

*Zece ani de la instalarea primului Episcop al Julei
Petrecerea românilor din Budapesta
Lucian Magdu, poetul*

CALENDAR ORTODOX

2 martie, luni – Sf. Sfințit Mc. Teodot; Sf. Mc. Isihie și Nestor.
3 martie, marți – Sf. Mc. Eutropiu, Cleonic și Vasilisc.
4 martie, miercuri – Cuv. Gherasim de la Iordan; Sf. Mc. Pavel și Iuliana, sora lui.
5 martie, joi – Sf. Mc. Conon din Isauria; Sf. Mc. Conon Grădinarul, Sf. Mc. Iraida.
6 martie, vineri – Sf. 42 de Mc. din Amoreea; Sf. Mc. Eufrosin.
7 martie, sâmbătă – Sf. Mc. Ep. din Cherson: Vasilevs, Efrem, Evghenie, Capiton, Eterie, Agatodor și Elpidie (Sâmbăta Sf. Teodor – Pomenirea morților).
8 martie, duminică – Cuv. Teofilact Mărt., Ep. Nicomidiei; Sf. Ier. Pavel Mărt.; Sf. Mc. Dometie.

AGENDĂ

2 martie
1824 – s-a născut, în Boemia, Bedrich Smetana, compozitor ceh, creatorul școlii muzicale naționale ceh.

3 martie
1863 – a murit lancu Văcărescu, poet de mare tensiune în sfera liricii erotice și clasic prin analiza stărilor sufletești.

4 martie
1977 – a fost puternicul cutremur din România în care au pierit: A.E. Baconsky, poet, prozator și eseist; Savin Bratu, scriitor; Toma Caragiu, actor; Mihai Gafița, scriitor; Al. Ivăsiuc, prozator; Mihai Petroveanu, scriitor; Veronica Porumbacu, poetă; Ion Vintilă, compozitor, Doina Badea, cântăreață.

5 martie
1955 – a murit, la București, prozatoarea, Hortensia Papadat-Bengescu. Prin creația sa „romanul românesc se instalează temeinic în mediul citadin”.

6 martie
1619 – s-a născut Cyrano de Bergerac, satirist și dramaturg francez.
1953 – a murit, în închisoarea de la Sighet, omul politic Iuliu Maniu, lider PNȚ.

7 martie
1441 – lancu de Hunedoara a devenit voievod al Transilvaniei.

8 martie
1961 – a murit scriitorul Gala Galaction, traducător al Bibliei în anul 1938.

Citatul
săptămânii

„Demnitatea nu este o atitudine agresivă, de tiranie a eului propriu. Dimpotrivă, este o condiție etică, pentru a ne apăra convingerile proprii. De asemenea nu este nici o exagerare a conștiinței de sine, ci o consecință a acesteia atunci când ea funcționează în condiții sufletești satisfăcătoare.”

Dimitrie Gusti (1880–1955)

Ungaria

Continuarea studiilor

La 15 februarie a expirat termenul de înaintare a dosarelor de înscriere la universitățile din Ungaria. Pe baza datelor publicate de Biroul Național de Învățământ, în anul acesta 67 de instituții superioare vor porni 1030 de specialități și 41 de instituții superioare vor porni 708 de cursuri de masterat. Taxa de înscriere a fost de 9.000 forinți.

Studentii au avut posibilitatea să-și înainteze

dosarul de înscriere în trei instituții superioare. Punctajul maxim pe care liceenii îl pot obține este de 400+80 de puncte. Din anul 2010 se va schimba punctajul minim de admitere de la 160 la 200. În acest an școlar, 20 de tineri ai clasei XII/A a Liceului „N. Bălcescu” din Iula și-au înaintat dosarele de înscriere la instituții superioare. Din clasa XII/B, 17 elevi își vor continua studiile la universitățile din

Ungaria, iar 2 elevi vor să-și continue studiile în România.

Limita punctajului de admitere va fi stabilită pe 23 iulie 2009.

Înscrierile la școlile medii s-au putut face până pe data de 20 februarie. Conform datelor primite de la școala generală din Micherechi, 10 elevi s-au înscris la Liceul „N. Bălcescu” din Iula și alți 5 elevi și-au ales pe al doilea loc acest liceu.

A.C.

Micherechi

Balul românesc

Primăria din Micherechi, în colaborare cu Casa de Cultură „Gheorghe Dulău”, organizează la acest sfârșit de săptămână tradiționalul bal românesc. Muzica de petrecere va fi asigurată de Orchestra de muzică populară a Ansamblului folcloric „Crișana” din Oradea și de soliste profesioniste din zona Bihorului. Organizatorii

balului plănuiesc să aniverseze și două evenimente importante din viața dansatorilor micherecheni. Printre invitații la această seară îi vor avea și pe dansatorii locali, care au dus faima dansurilor în fața publicului din toată țara. Balul din Micherechi va fi organizat pe 28 februarie, sâmbătă, cu începere de la ora 19.00.

A. Cioca

Barátság, revista
minorităților din Ungaria

Pe 15 februarie a apărut primul număr din acest an al revistei „Barátság”, revistă care publică articole legate de viața publică și cultura naționalităților din Ungaria. În numărul actual, revista relatează, printre altele, despre acordarea distincției „Pentru Minorități” pe 2008. Între distinși s-a aflat și regizorul Cornel Măndruțau din Budapesta, care a primit Premiul pentru Minorități în Parlamentul de la Budapesta, în cadrul unei ședințe aniversare de Ziua Minorităților și cu prilejul împlinirii a 15 ani de la aprobarea Legii Minorităților.

Un alt eveniment important din viața naționalităților din Ungaria, abordat în paginile revistei este Gala Naționalităților, organizată de Institutul Cultural Maghiar din Budapesta, pe 14 decembrie 2008, gala însemnând și festivitatea de decernare a premiului „Pro Cultura Minoritatum Hungariae”. Alături de scrierile despre cele mai importante evenimente din viața naționalităților, „Barátság” oferă un interviu cu Gémesi Ferenc, secretar de stat la Oficiul Primului Ministru, responsabil cu problema minorităților. În paginile actualului număr putem citi o scriere despre viața lui Dimitrie Nedelcu, semnată de Maria Berényi. Iubitorii de poezii pot citi și poezii în limba maghiară ale poetei și cercetătoarei Maria Berényi.

A.C.

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Festivitate aniversară în Catedrala „Sf. Nicolae” din Iula
(Foto: Anca Butar)

Bichișciaba

Bal de
Mărțișor

Balul românesc din reședința județului Bichiș va fi organizat pe 7 martie. La acest bal, ca în fiecare an, reprezentantele sexului frumos vor fi așteptate cu flori, cu ocazia Mărțișorului. Manifestarea va avea loc la Clubul Armatei din Bichișciaba. Oaspeți serii vor fi soliste și dansatori din Beiuș.

A.B.

Mulțumiri

Direcțiunea Liceului, Școlii Generale și Căminului de Elevi „N. Bălcescu” îi mulțumesc domnului dr. Ioan Ciotea, președintele Asociației Turistice a Românilor din Ungaria, pentru prilejul de participare a unui grup de elevi la tabăra de schi din Predeal. Tinerii noștri s-au reîntors acasă copleșiți de frumusețea peisajului pitoresc și cu amintirea „aventurilor” de neuitat.

Telefonul redacției:
661463-152

România și Ungaria vor continua ședințele comune

Președintele României, **Traian Băsescu**, a primit miercuri, 18 februarie, la Palatul Cotroceni, o delegație parlamentară condusă de doamna **Szili Katalin**, președintele Adunării Naționale a Republicii Ungare. Această întâlnire a avut loc la două săptămâni de la precedentul dialog, prilejuit de vizita întreprinsă de șeful statului român la Budapesta. Printre subiectele de discuție s-au numărat evaluarea consecințelor crizei economice, situația minorităților din cele două țări, proiectele de cooperare economică bilaterală, în special în domeniul energiei și viitoarea strategie europeană integrată pentru regiunea Dunării. Ambii interlocutori au reconfirmat dorința de a identifica soluții reciproc avantajoase la

problemele aflate pe agenda bilaterală.

Guvernele României și Ungariei vor continua practica ședințelor comune, au convenit primul-ministru **Emil Boc** și președintele Adunării Naționale de la Budapesta, **Szili Katalin**, în cadrul întrevederii desfășurate în cursul săptămâ-

nii trecute la București. Cei doi politicieni au trecut în revistă proiectele convenite la ședințele comune precedente. Primul ministru a subliniat că Executivul român va continua politicile privind protecția minorităților naționale și va susține proiectele comune de infrastructură. **A. Butar**

EDITORIAL

Gogoașa și Cronica

„Eu citesc amândouă revistele românești”, mi se lauda într-o zi un vechi cititor și abonat al Foii românești, „dar nu înțeleg un lucru: cum se poate că cele două reviste care scriu despre și pentru românii din Ungaria în cele mai multe cazuri scriu cu totul diferit, parcă nu ar scrie despre aceleași evenimente sau aceeași comunitate? Citiind *Cronica*, de acolo așa reiese că parcă nu ar exista nimic altceva în afară de autoguvernări, numele Uniunii Culturale sau a altor asociații, organizații românești nu le-am citit niciodată, de parcă nici nu ar exista. Cine minte? Cui să credem noi, cititorii?”, întreabă cititorul „turmentat”.

Cititorul de bun simț într-adevăr se poate simți zăpăcit când vede că o revistă care se declară a fi o „publicație bilunară a românilor din Ungaria” și mai nou pretinde să fie săptămânal, este scrisă de autori anonimi, sau de „a” și „z”, editorialele sunt semnate de „colectivul redacțional”, despre care însă nicăieri nu putem afla, de fapt, cine sunt ei, pentru că în colofonul revistei figurează doar numele directorului executiv și al tehnoredactorului, iar de redactor-șef sau ziaristi nici urmă. E o bună tactică să nu-ți dai numele la editorial, de exemplu, pentru că așa nu poți fi tras la răspundere. Dacă, de pildă, Ambasada României de la Budapesta, care a organizat recenta întâlnire a președintelui **Traian Băsescu** cu comunitatea românească, ar vrea să afle din capul cărui deștept au ieșit tâmpeniile scrise în primele propoziții ale ultimului editorial, probabil ar trebui să angajeze agenți secreți care să cerceteze cazul. Pentru că „colectivul redacțional” fără nici o jenă falsifică realitatea după bunul său plac. Să scrii că președintele României de aceea s-a întâlnit cu comunitatea românească la Centrul Cultural și nu(!!!) la sediul AȚRU pentru că acesta ar fi fost „un gest” al președintelui AȚRU către toți românii care vroiau să dialogheze cu **Traian Băsescu**, este, pur și simplu, o gogoasă. O minciună gogonată. Adevărul este că AȚRU nu a avut nici cel mai mic rol în organizarea vizitei președintelui României în Ungaria, iar președintele AȚRU nu a trebuit să renunțe la „întrevederea exclusivistă”, pentru că părerea lui absolut nu a cerut-o nimeni. Organizatorii de acum ai vizitei șefului statului român poate și-au amintit de gafele făcute de AȚRU acum 6 ani, cu ocazia vizitei președintelui **Ion Iliescu** la românii din Ungaria, când la sediul AȚRU s-a vorbit despre orice (ca de exemplu, mărirea tonajului de la vama din Bătană), numai despre problemele românilor din Ungaria nu. Suntem convinși că este greu de acceptat, poate și chiar enervant pentru ei, că AȚRU nu mai este considerat ca fiind forul suprem și atotputernic al românilor din Ungaria, dar asta nu împrumută ziaristii de la *Cronica* să scrie minciuni.

Puterea presei nu constă în faptul că își poate permite să prezinte realitatea cum vrea ea sau cum îl taie capul pe proprietarul ziarului. Corectitudinea și forța nu înseamnă inventarea unor lucruri false, pe bunul nostru plac. Dacă un ziarist de la *Cronica* își imaginează că poate desființa, de exemplu, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria sau săptămânalul *Foia românească* prin simplul fapt că nu scrie despre existența acestora, se înșală amarnic. Pentru astfel de boli mintale există leacuri și tratamente, dar nicidecum nu prin presă se tratează fanteziile sau imaginația mult prea dezvoltată a unora. La copii se mai acceptă că își închipuie o lume a lor, dar la adulți acest lucru e destul de caraghios. Acceptăm și faptul că acum, înaintea postului Paștelui, e vremea gogoșilor (nouă ne și plac gogoșii), dar numai să-i mâncăm, nu să ni-i bage cineva în cap!!!

Eva Iova

ARCUSFEST 2009 Festivalul Teatrelor Naționalităților 26 februarie – 6 martie 2009

Nora Chiriac: Arlechino, slugă la trei stăpâni
Teatrul Român de Amatori – Julia

Thália Új Stúdió, miercuri, 4 martie 2009, ora 14.00

Egressy Zoltán: Cartofi prăjiți cu sos de măcriș

Teatrul Vis – Teatrul Românesc din Ungaria

Thália Új Stúdió, miercuri, 4 martie 2009, ora 19.30

Bilete pot fi cumpărate la Teatrul Thália
1065 Budapesta, str. Negyvező nr. 22-24
www.thalia.hu

1% 1% 1% 1%

Oferiți 1% pentru scopuri românești!

Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria
19058283-1-04

Fundația „Pentru cultura română din Ungaria”
19060851-1-04

Fundația „Homo Ludens” din Julia
18371062-1-04

Fundația „Pro discipulis – Pentru elevi”, Julia
18382378-1-04

Fundația „Pentru Musica” din Julia
18376146-1-04

Asociația Culturală a Românilor din Seghedin
19082088-1-06

1% 1% 1% 1%

Clubul de „Marț sara”

Clubul de „Marț sara” al Asociației Culturale a Românilor din Seghedin și Catedrei de Română organizează pe 3 martie, marți, de la ora 18.00, o întâlnire la sediul catedrei. Întâlnirea va deschide seria de conferințe publice dedicate împlinirii a 60 de ani de la înființarea Catedrei de Limba și Literatura Română din Seghedin. Prelegerea despre istoricul catedrei va fi susținută de **dr. Gheorghe Petrușan**, atmosfera și discuțiile ce vor urma prelegerii vor ține de participarea, implicarea și interesul participanților la întâlnire. **A.B.**

Pe scurt...

APEL TELEFONIC DE AJUTOR ÎN 112 LIMBI

Statele membre ale UE trebuie să asigure posibilitatea primirii de ajutor și vorbitorilor de limbi străine care apelează numărul 112 – susține Comisia Europeană. Din decembrie anul trecut, numărul 112 este accesibil din toate rețelele de telefonie mobilă și fixă ale statelor membre, însă – conform unui sondaj Eurobarometru – dintre cetățenii aflați în străinătate 28% se lovesc de probleme de limbă la apelarea numărului.

„SEARA VINULUI ȘI A GASTRONOMIEI ARĂDENE”

Evenimentul aflat la cea de-a doua ediție, a strâns, la sfârșitul săptămânii trecute, la Arad, zeci de membri ai Ordinului Cavalerilor Vinului din România și Ungaria. Au fost servite vinuri provenite de la podgorii locale și mâncăruri cu specific românesc. Manifestarea reprezintă un prilej de a promova pe plan internațional vinurile din zona Aradului. La întâlnire s-a anunțat că în cursul acestui an se va înființa Consulatul Ordinului Cavalerilor Vinului din România, care va avea sediul la Arad.

PATRIMONIUL
DE ȘTIINȚE ALE
NATURII DIN SEGHEdin

Până în 2010 se preconizează înființarea unui laborator de științe ale naturii la facultatea de institutori a Universității din Seghedin. Colecția de exponate protejate, extinsă începând din 1875 și poate fi înnoită cu un suport de 137 de milioane de la UE și 24 de milioane contribuție proprie. Colecția cuprinde piese rare, ca picuri manuale de diapozitive pe sticlă de 130 de ani sau cranii donate de vânătorul din Africa, Kittenberger Kálmán.

CÂȘTIGĂTORII OSCARULUI

Filmul „Slumdog Millionaire” a obținut cele mai multe Oscaruri la cea de-a 81-a ediție a distincțiilor acordate de Academia Americană de Film. Pelicula în regia lui Danny Boyle, nominalizată la zece categorii, și-a adjudecat opt premii, între care cele pentru cel mai bun film și cea mai bună regie.

Reflecția cititorului

Fel alt a sor a hatomon!!!!

Înainte de a vă revolta sau de a vă amuza prea tare din cauza titlului „elaborat” de mai sus, ascultați ce vă spun: de curând, mi-a căzut în mână un pliant frumos redactat, care invită la spectacolul unui teatru de provincie. Conține și informații despre un proiect comun a două instituții teatrale transfrontaliere – o inițiativă laudabilă, căci teatrul, ca orice artă, este un mijloc elegant și eficient de a anihila hotarele și de a apropia oamenii. Cu condiția ca această apropiere să se realizeze cu respect și atenție pentru cultura și limba celuilalt și nu cumva buna-intenție să fie neglijent transformată într-o ilară, dacă nu chiar jignitoare, mostră a lucrului făcut de mântuială. Ca să n-o lungesc, spicuesc din pliantul cu pricina: *Cu acest sloghen pornește colaborarea dintre cele două teatre: Teatrul Județean „Jókai” din Békéscsaba și Teatrul Classic „Ioan Slavici” din Arad. (...) Publicul pot urmări patru spectacole repertor european. (...) Sântem siguri de faptul*

că spectatori arăden vor avea parte de momente de neuitat ca participanți unui performanță de nivel european. Piesa la care ne invită pliantul (cu distribuție și regie remarcabile, de altfel) este o adaptare după romanul Roșu și negru al lui Stendhal. Însă, citindu-i „rezumatul” am crezut că e vorba despre o parodie, deși mă îndoiesc de faptul că realizatorii spectacolului aveau intenția de a crea o alunecare spre derizoriu și comic a operei marelui clasic francez: După plecarea D-nelor, bărbății împreună cu primarul încearcă să rezolve problema crematoriului de gunoi din piața centrală a orașului în timp ce dansează un dans imposibil... Primarul nu se compromite cu desoperirea amantului... Soția e disperată, Julien o liniștește. Se îmbrăcșesc amoros.

Am înțeles că prospectele comerciale sunt făcute de oameni grăbiți să câștige bani, că în reclamă – deși n-ar trebui – corectitudinea limbii și logica trec pe pla-

nul al doilea. Am înțeles că nu deranjează pe nimeni dacă un birou de schimb valutar din Ungaria crede de bine să se intituleze în română *schâmbare bani*, dacă puii congelați sunt în Ungaria *puii înghețați* iar un atelier de jaluzele și rolete se autointitulează *vânzare tehnica sistemelor de umbra pentru usi și ferestre*.

Dar dacă pocirea unei limbi devine un fenomen rezidual al proiectelor artistice europene, consider că e grav. Și spune mult despre etica profesională și umană a celui care se angajează să facă o astfel de traducere, probabil bine plătită, fără să stăpânească limba respectivă.

Dacă – providențial și cu greu – ai făcut la școală câteva ore de română, nu ai dreptul să crezi că ești capabil să traduci în această limbă, nu numai un rezumat al unui roman, dar nici meniul unui restaurant. Mi s-a dus chef de teatru! Ba mai mult: *fel alt a sor a hatomon*.

Thalia

SEMNAL DE CARTE

Ghid pedagogic
de limba română

Catedra de limba și literatura română a Universității din Seghedin a primit recent de la Institutul Limbii Române din București un ghid pedagogic pentru profesori, asistenți și formatori care predau limba română ca limbă străină, intitulat „Noi deschideri pentru limbi”. Acest ghid este publicat în cadrul unui proiect Socrates Lingua 2 „Europa împreună”, al cărui obiectiv este inițierea sau perfecționarea în opt limbi europene (engleză – franceză – germană – italiană – portugheză – română – spaniolă – suedeză) a unui public cu vârsta între 10 și 15 ani și dez-

voltarea sensibilității acestuia față de diferențele și diversitatea culturală.

Pentru a realiza aceste obiective, au fost concepute trei tipuri de instrumente complementare: un site de învățare, disponibil în mai multe limbi, opt ghiduri pedagogice și opt extra CD-uri ce cuprind înregistrările sonore, resursele scrise sau cele vizuale. În concluzie, instrumentele propuse de „Europa împreună” își găsesc în mod firesc locul alături de manualele școlare, în completarea lor și a metodelor clasice de predare a limbilor vii.

Viorica Moldovan, coordonator pentru limba română la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, a contribuit la scrierea și coordonarea acestui auxiliar de predare a limbii române în calitate de specialist în didactica limbii române ca limbă străină.

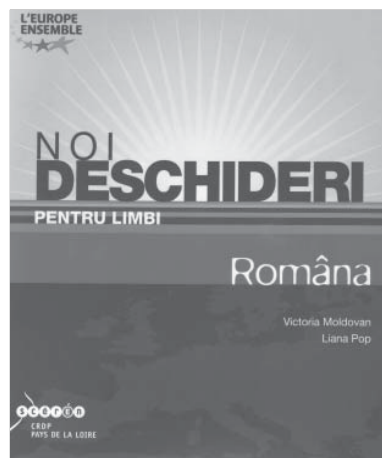
Profesorii sau cei interesați pot utiliza site-ul www.europensemble.eu, iar pentru informații suplimentare în obținerea ghidului în limba română puteți scrie doamnei Moldovan la adresa vimold@yahoo.com.

A.B.

Alexandru
Király
(1937–2009)

La începutul acestei luni s-a stins din viață profesorul Alexandru Király, care a predat timp de patru ani și la Liceul „N. Bălcescu” din Julia. A fost profesor de limba română, maghiară și rusă, și a lucrat la școala românească în perioada 1961–65, fiind dirigintele clasei A a acestei promoții. Profesorul originar din Mezőtúr a fost îndrăgit de foarte mulți elevi ai liceului românesc. El nu era de origine română, dar a învățat limba română într-un singur an la așa nivel, că a intrat la Catedra de română a Universității ELTE din Budapesta. A iubit foarte mult limba și cultura românească. În-mormântarea lui Alexandru Király va fi luni, 2 martie, în cimitirul Farkasréti din Budapesta. Veșnică să-i fie pomenirea!

În numele clasei A a promoției 1961–65,
Ștefan Oroian

Comentariul săptămânii

Lucian Magdu, poetul

Elena Csobai, în articolul „Suceșiunea lui Ilie Garami” (*Izvorul*, 2004 p. 5), face o remarcă demnă de interesul celor preocupați de destinul comunității noastre prin sublinierea importanței studierii istoriei familiilor românești din Ungaria, segment mai puțin analizat la noi. Autoarea prezintă secvențe din viața lui Ilie Gligor (Garami) din Bătania și a soției sale Ana Selejan din Chitighaz, părinții eminentului intelectual român *Emil Garami*. Că orașelul Bătania a jucat un rol important în viața românilor din Ungaria este un lucru bine știut. Evident, atenția cercetătorilor se îndreaptă de obicei spre oameni cu merite culturale (scriitori, artiști plastici, cercetători științifici, ziariști etc.), pentru că ei se află în fruntea luptărilor pentru o cauză socială, națională sau culturală. Exemplul lui Ilie Garami și a multor alți țărani și meșteșugari însă ne avertizează că viața acestor pătri sociale ar merita o mai mare atenție pentru că ele constituie până la urmă temelia existenței noastre etnice. Cei care au avut norocul să cunoască gospodăria-model a lui Ioan Ghită din Apateu, de exemplu, știu la ce mă refer. Tot un model de urmat a oferit Ioan Magdu, modelul preotului devotat, simplu și bun de la sate, vlăstar al unor vechi familii românești din Câmpia Maghiară. Această lume românească cu ținuta ei morală, cu trecutul, obiceiurile și frumusețile ei locale apare și în poezia fiului lui Ioan Magdu, Lucian, și ocupă un loc determinant în partea ideatică a poetului bătănian, despre care colegul de clasă, doctorul *Gheorghe Roatiș*, cu prilejul dezvelirii plăcii comemorative instalate pe casa natală din Bătania în 1993, spunea că „atmosfera localității natale era una dintre cele mai importante ale surselor sale spirituale. Educația primită în casa părintească a fost pătrunsă de dragoste pentru valorile adevărate, ca universalitatea, înțelegerea între oameni și naționalități, cu respectul față de cei slabi sau de altă părere, valori umane și artistice. Educația părintească ortodoxă i-a asigurat fermitate față de aceste valori deja la vârsta când era elevul școlii din Julia. Era un elev sensibil față de aceste valori și față de problemele lumii. Iar sensibilitatea aceasta și-a păstrat-o până la sfârșitul vieții sale prea scurte, prea scurtă pentru noi toți și ca poet și ca specialist în lumea filmelor și bun cunosător al științelor medicale”. Aceste idei apar într-o haină artistică și în versurile poetului, ca, de exem-

plu, în *Prima poezie: Oile seceră iarba tăcute, / Țârâie greierii-n tu-fele mute, / Zice păstorul o doină de jale, / Zice din fluier durerile sale*. În *Preludiu*, poetul *Altceva vrea, da, secolul nostru cel tânăr / mai binele-l vrea și-o viață mai dreaptă / Și nu împlinirea unor nebune-aventuri / Răsune-n lumină biruința tridentului minții / și până la ceruri inima liberă zboare!* Versuri așternute pe hârtie la numai doi ani de la revoluția din 1956!

Despre poezia lui Lucian Magdu s-a scris bine și au văzut lumina tiparului analize competente atât din partea unor scriitori maghiari, cât și din partea criticilor noștri literari (vezi, de exemplu, articolele semnate de *Cornel Munteanu* din *Steaua*, nr. 3-4/1993 și de *Tiberiu Herdean* din *Almanach* din 1997). Din aceste analize reiese că Lucian Magdu este una din cele mai reprezentative personalități ale culturii noastre de după cel de al Doilea Război Mondial.

Două sunt problemele care fac din când în când valuri în presa noastră. Una se leagă de vitregia pe care noi, urmașii o manifestăm față de creațiile lirice ale poetului din Bătania. Ne referim la ceea ce spunea Emil Garami într-un interviu publicat în *Foia noastră* din 28 ianuarie 1983: *M-aș bucura foarte mult dacă ar apărea volumul cu poeziile lui Lucian Magdu, fostul meu consătean și prieten. Acest volum îl aștept de mult și cu multă nerăbdare*. Evident, suntem mai mulți care așteptăm împlinirea acestui deziderat, apariția unei antologii care să cuprindă toate poeziile poetului, căci inerția de care dăm dovadă este tot mai dezono-rantă.

A doua chestiune este mai complicată și nu oferă șansa de a ajunge la un consens. Este vorba de „enigma”, probabil indescifrabilă, a trecerii, după câteva poezii de la limba maternă la cea maghiară. Profesoara *Lucreția Fluieraș*, bună cunosătoare a poeziei lui Magdu, rezolvă în mod rațional problema, spunând că avem de a face cu un poet român *de expresie bilingvă*. De aceeași definiție dăm și într-o scrisoare din 1993 a excelentului traducător al poeziilor lui Magdu din volumașul *Confesiune* (Buda-pesta, 1991): *... considerat, pe bună dreptate, cel mai de seamă poet român din Ungaria, în ciuda paradoxului că a scris în limba maghiară*. Într-o reflecție fulminantă din mai 1998 a *Foii românești*, Al. Hoțopan îi reproșează autorului anonim al articolului *Lucian Magdu* din nr. 17 al aceuiași an al

săptămânalului în care sunt citate câteva rânduri tot anonime care figurează pe coperta volumului *Confesiune: Timp cât se putea, își publica poeziile în limba maternă în ziarlele românești din Ungaria*, respectiv: *... în lipsa posibilității de a apărea în limba învățată de la părinți și bunici, poetul fecund publică în limba maghiară*. Al. Hoțopan afirmă, pe bună dreptate, că tot ce Magdu a scris în limba maternă a apărut în presa noastră. Păcat că nu vorbește despre numărul poeziilor scrise în limba română, precum nu se pronunță nici în privința motivului care l-a determinat pe Magdu să treacă la folosirea limbii maghiare, cu atât mai mult cu cât sugerează ideea că ar fi câțiva care ar cunoaște „temeiul subiectiv care l-a împins pe Lucian Magdu spre această decizie”, iar el ar fi printre aceștia, fiindu-i coleg de clasă. Certitudini nu sunt, ipoteze pot fi destul de multe. Eu cred că motivele sunt în primul rând „obiective”, fiindcă atunci, în societatea închisă în care trăiam, nu prea avea pentru cine să scrie în Ungaria într-o limbă literară. Or, el avea ambiția să depășească „granițele” acestei comunități etnice reduse la număr și, prin intermediul unei limbi de o mai largă circulație, să se adreseze unei țări întregi, ceea ce de fapt a și reușit. Românii din România nu avea cum să se adreseze, era firesc ca să deschidă spre unguri, cum a procedat, cu ceva mai târziu, și scriitorul de origine slovacă Závada Pál. Pe vremuri, bilingvismul era un fenomen firesc. Liviu Rebreanu, de exemplu, în perioada pestană și julană scria în limba maghiară, primul volum de nuvele publicându-și-l în ungurește (*Számárléta / Scara măgarilor*). Foarte mulți scriitori români au publicat și într-o limbă de circulație mondială. Au fost întotdeauna scriitori care nu au vrut să rămână prizonieri ai limbii materne, având ambiția de a se adresa unui cerc mai larg de cititori și să depășească convingerea dominantă că în caz că scrii în altă limbă nu mai aparții literaturii tale. O literatură se definește nu numai de o limbă maternă, accentul fiind tot mai mult mutat pe un plan mai apropiat de estetic decât de etnic și de spiritualitate decât de naționalitate. Pentru o naționalitate ca a noastră, care se definește ca o etnie bilingvă, poezia lui Magdu, având un fond și spiritualitate românească impecabile, constituie o întrupare perfectă a stării în care ne găsim, fie că le place ori ba unora. Exprimă adevărul...

Gh. Petrușan

Pe scurt...

SEGHEdin

Consulatul General al României la Seghedin organizează pe 2 martie, de la ora 18.00, o sărbătoare a primăverii cu expoziție și cocktail. Manifestarea va avea loc la sediul consulatului, unde va fi vernisată expoziția de pictură a artistului plastic *Iosif Stroia* din Arad.

MICHERECHI

Elevii Școlii de Arte din Micherechi vor da un concert-examen miercuri, 4 martie. Examenul, la care sunt invitați și părinții, va avea loc în Sala de pian a școlii generale din Micherechi, cu începere de la ora 16.00.

JULA

În perioada 15 martie-15 aprilie se va organiza a IV-a ediție a Festivalului Primăverii din Julia, în mai multe puncte ale orașului. Seria de manifestări va cuprinde concerte, serate culturale, expoziții și teatru, care se vor desfășura la Galeria Cetății.

CHITIGHAZ

Luni, 23 februarie, educa-toarele de la grădinița din Chitighaz au organizat împreună cu copiii un carnaval distractiv. Copiii au avut un program special cu costume colorate alese de ei, muzică, jocuri, dans și multă veselie.

SEGHEdin

Institutul Cultural Român organizează sâmbătă, 28 februarie, la cinematograful Grand Cafe din Seghedin un concert de muzică jazz, susținut de artiștii Gyárfás István, Kőszegi Imre și Pedro Negrescu. Concertul va avea loc de la ora 19.00, la cinema Grand Cafe, strada Deák Ferenc nr. 18, etajul II.

MICHERECHI

Joia trecută, 19 februarie, la Casa de Cultură din Micherechi s-au ținut prelegeri legumicultorilor locali pe tema cultivării castraveților. În cadrul acestei întâlniri au fost prezentate cele mai noi tipuri de semințe și tehnologii.

JULA

Joi, 19 februarie, a fost zi de carnaval la școala generală românească din oraș. Copiilor le-au fost acordate premii pentru cel mai frumos și cel mai original costum.

Lucrarea harului felurit al lui Dumnezeu

Acum în secolul 21, trăim încă vremuri de har prin ajutorul lui Dumnezeu, când beneficiem de posibilitatea de a transmite și recepționa mesajul Evangheliei în mod liber, și nimic nu ne împiedică în a pune în practică Cuvântul Scripturii. Apostolul Petru unul din colaboratorii apropiați ai Domnului Isus Hristos îndruma creștinii împrăștiați prin Pont, Calatia, Capadocia, Asia și Bitinia să fie niște buni ispravnici ai harului felurit al lui Dumnezeu și să slujească cu darul pe care Domnul i l-a dat fiecăruia. Ca unii care am beneficiat deja de harul mântuirii, Dumnezeu ne responsabilizează în a sluji altora făcându-le de cunoscut dragostea pe care Tatăl din Cer a arătat-o prin Fiul Său. Un ultim mesaj pe care Fiul lui Dumnezeu l-a lăsat ucenicilor

botezându-i în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh."

Apostolii au luat în modul cel mai serios acest mesaj al Domnului și în condițiile de circulație, specifice secolului unii au parcurs mii de kilometri, chemând oamenii la mântuire, înființând bisericii, și cu ajutorul Duhului Sfânt acestea se înmulțeau. Această poruncă a Domnului rămâne perfect valabilă și pentru biserica secolului 21 și adevărații ucenici sunt într-o permanentă slujire în vederea câștigării de noi suflete pentru Împărăția lui Dumnezeu.

În vederea acestor lucruri în Biserica Penticostală „Betel” din Micherechi, strada Napfény nr. 6, s-a organizat o campanie de 5 zile de evanghelizare în care slujitorii Evangheliei au vestit Evanghelia prin

vestit Cuvântul lui Dumnezeu, folosindu-se de relatarea evanghelistului Matei despre întâlnirea de pe munte a Domnului Isus cu cei trei ucenici Petru, Iacov și Ioan cu Moise și Ilie când Domnului îi strălucește fața și ucenicii văd Slava lui Dumnezeu.

A doua seară fratele păstor David Mărgăian, citind Cuvântul Domnului din Evanghelia după Matei capitolul 6, versetele 19-34, a pus accentul pe a căuta mai întâi Împărăția cerurilor și apoi a fi preocupat de lucrurile firești care trec odată cu întrebuițarea lor. În data de 14 februarie fratele Dănuț Așchilean, presbiter în biserica de pe Septimiu Albinii Cluj-Napoca a vorbit despre ieșirea din robie apelând la textul de 2 Împărați capitolul 25, versetele 27-30, comparând eliberarea omului din păcat cu ieșirea din temniță a împăratului Ioachim

sub domnia lui Evil Merodac.

Fratele Vasile Plop, păstor în Arad a pus accentul pe faptul că Dumnezeu se lasă cunoscut de noi oamenii și ne pune la dispoziție Cuvântul Scripturii în a descoperi taina mântuirii.

Ultima seară fratele Nicu Mărgăian, păstor într-o biserică românească din Spania a folosit Cuvântul Domnului spus de profetul Isaia în capitolul 55, versetele 6 și 7: „Căutați pe Domnul câtă vreme se poate găsi, chemați-l câtă vreme este aproape.” Să se lase cel rău de calea

lui și omul nelegiuit să se lase de gândurile lui, să se întoarcă la Domnul care va avea milă de el, la Dumnezeu nostru, Care nu obosește iertând. Cântăreți din Cluj, Timișoara și Arad, împreună cu grupurile bisericii au laudat numele Domnului, lucrarea de evanghelizare pe ansamblu fiind o biruință a bisericii împreună cu Domnul Isus.

Mulțumim tuturor participanților și Domnul să dea mântuire tuturor ascultătorilor Evangheliei.

Viorel Bogdan,
conducătorul Bisericii
Penticostale „Betel”
din Micherechi

înainte de a se înălța la Cer îl găsim în Evanghelia după Matei capitolul 28 versetul 19: „Duceți-vă și faceți ucenici din toate neamurile,

cântare, poezie sau predicarea Cuvântului. În prima seară 12 februarie, fratele păstor Nicu Stoia din Biserica Smirna Timișoara a

Traian Dorz

Gândiți-vă, prieteni

*Gândiți-vă, prieteni,
ce har vă este dat,
ce veșnică-nndurare:
iertarea de păcat.
Ce largă bunătate
v-arată Dumnezeu,
când prin Cristos vă iartă
întreg păcatul greu.*

*Gândiți-vă, prieteni,
ce mare preț a dat
Cristos ca să v-aducă
iertarea de păcat.
Ce mare-i prețul jertfei
ce-a dat-o Dumnezeu,
ca vouă să vă ierte
întreg păcatul greu.*

*Gândiți-vă, prieteni,
că dacă nu-L primiți,
viață și iertare
în veci nu mai găsiți.
Și dacă nu vă-ntoarceți
acum la Dumnezeu,
în veci pe voi rămâne
păcatul vostru greu.*

Zece ani de la hirotonirea și întronizarea primului episcop al Julei

În duminica Înfricoșatei Judecăți, când biserica ortodoxă sărbătorește ultima dintre duminicile pregătitoare pentru Postul Mare, credincioșii din Jula au sărbătorit și împlinirea a 10 ani de la hirotonia și întronizarea primului episcop al Julei. Duminică, 22 februarie, s-a mai scris o pagină de istorie în cartea de onoare a Catedralei Ortodoxe Române din Jula. La Sfânta Liturghie Arhierască, unde totodată a fost sărbătorit și cinstit PSS Sofronie, primul episcop al românilor din Ungaria, episcopul actual al Oradei, credincioșii din oraș și preoții eparhiei au trăit o zi de sărbătoare și de o rară frumusețe duhovnicească.

Ziua de duminică a fost o zi de sărbătoare și un dar al lui Dumnezeu, o bucurie pentru Prea Sfințitul Sofronie și o bucurie pentru noi toți, care ne-am aflat în catedrală, fiind părtași la slujba oficiată de PSS Siluan, Episcopul Julei și PSS Sofronie, episcopul

„Sunt foarte emoționat în aceste clipe și am venit cu tot dragul să fiu aici împreună cu dumneavoastră cei de față la Sfânta Liturghie și cu cei din Ceruri care ne privesc și zâmbesc împreună cu noi, iar alții lacrimază. Nu m-am gândit să fiu atât de emoțio-

apărare și acoperământ... De aceea, acum văzând icoana, emoțiile mele s-au transformat într-un fior sfânt, am simțit că Cerul, așa cum numai Cerul știe să lucreze, discret, subtil, prin simboluri, prin cuvinte nerostite, a fost prezent astăzi aici împreună cu noi. În urmă cu doi ani, când ne despărțeam fizic, pentru că de vizitat ne putem vizita oricând, și duhovnicește nimeni nu ne poate separa, iar în sfânta biserică suntem acasă pretutindeni, vă mărturiseam că această catedrală și acest sfânt altar rămân pentru mine ca pietre de hotar ale existenței mele. Pentru că aici am îngenucheat acum zece ani, am pus capul pe masa sfântului altar, iar patriarhul Teoctist cu episcopii și mitropoliții români au pus mâinile pe capul meu ținând evanghelia lui Hristos deschisă deasupra mea. Să dea Dumnezeu să fim mereu împreună și astfel de împrejurări fericite să le repetăm cât mai des...”, a subliniat Prea Sfințitul Sofronie, în cuvântarea sa aniversară plină de emoții, mulțumind credincioșilor pentru frumoasa primire și pentru faptul că a fost sărbătorit aici unde a fost hirotonit.

Prea Sfințitul Sofronie a venit și el cu un cadou pentru Catedrala din Jula, cu o icoană aurită a Mântui-

torului Isus Hristos, care să fie izvor de lumină și binecuvântare pentru toți credincioșii care i se vor închina, icoană pe care a înmănat-o PSS Siluan.

Leșind din biserică în procesiune, soborul de preoți, în frunte cu cei doi ierarhi s-au îndreptat spre sala unde a avut loc masa festivă, unde Prea Sfințitul Sofronie i-a fost pregă-

tită și o surpriză, un tort cu etaj și 10 lumânări, ca simbol al celor zece ani de păstorie ca episcop. La rugăciunea de mulțumire, după masă, și în cântarea „Pe Stăpânul și Arhiereul Nostru”, preoții din Ungaria și cei din Oradea s-au despărțit unii de alții planificând deja o nouă întâlnire.

Anca Butar

Oradei, unde a slujit un sobor de 34 de preoți ai eparhiilor Ungariei și Bihorului. Răspunsurile la Sfânta Liturghie au fost date antifonic de corul tinerilor seminariști de la Liceul Teologic Ortodox „Episcop Roman Ciorogariu” din Oradea și de un grup de măicuțe de la Mănăstirile „Sfânta Cruce” și „Buna Vestire” din Oradea.

După cuvintele înălțătoare adresate la sfârșitul slujbei întâiului ierarh al românilor din Ungaria, PS Sofronie, în numele preoților și credincioșilor din Ungaria, PSS Siluan i-a înmănat o plachetă aniversară și o icoană cu Maica Domnului, pentru ai purta de grijă și pentru a-i aminti mereu de cei pe care i-a păstorit vreme de opt ani. O plachetă aniversară i-a fost înmănată Prea Sfințitului Sofronie și din partea ambasadei, de către Ireny Comaroschi, ambasadorul României la Budapesta.

nat și recunoscător în același timp Cerului și dumneavoastră tuturor. Zece ani de zile nu sunt mulți, s-au întâmplat și lucruri frumoase și lucruri grele, zâmbete și lacrimi, bucurii și întristări câteodată, dar pe toate le-am trecut cu bine împreună, cu ajutorul lui Dumnezeu. În urmă cu zece ani, în această catedrală episcopală, în prezența a 17 episcopi, în frunte cu Părintele Patriarh Teoctist, am rostit mărturisirea de credință ortodoxă în urma căreia am fost chemat să fiu hirotonit episcop. Un dar ceresc pe care Dumnezeu l-a pus pe umerii mei slabi, dar tot Dumnezeu mi-a dat putere să trec prin toate încercările, și iată-ne acum împreună mulțumindu-i pentru tot. În urmă cu zece ani, în cuprinsul rugăciunilor mele am rostit o rugăciune către Sfânta Născătoare de Dumnezeu, pe care o chemam să-mi fie ajutor,

Secvențe înregistrate la Sfânta Liturghie de duminică, 22 februarie, puteți vedea pe site-ul Foi românești (www.foia.hu)

Întrebări despre țările Europei

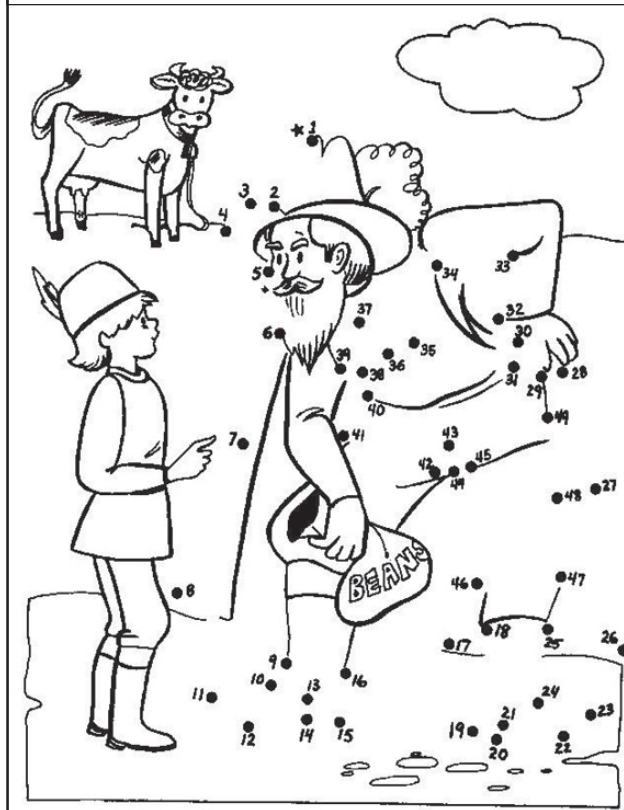
1. În care țară se află capitala Uniunii Europene?
2. Pentru care desert este foarte cunoscută Belgia?
3. În ce țări trăiesc laponii?
4. Precizați țara și capitala țării unde se practică luptele cu tauri.
5. Precizați trei limbi vorbite în Europa care seamănă mult cu limba română?
6. Din ce țară provine exploratorul Magellan?
7. Ce țară europeană are aceste simboluri: lalele, mori de vânt, saboti?
8. Ce limbă se vorbește în Austria?
- Numiți două țări în care se vorbește limba germană.
9. Ce capitală europeană e construită pe apă?
10. Cum se numește ceasul din centrul Londrei, capitala Angliei?
11. În ce țară europeană mașinile circulă pe stânga?
12. Ce țară europeană poate fi traversată într-o singură zi?
13. Numiți țara care are forma unei cizme.
14. Numiți trei țări – insulă din Europa.
15. Denumirea completă a Angliei...

Răspunsuri:

1. Belgia cu capitala Bruxelles; 2. Bombioanele de gatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord; 3. Finlanda și Suedia – țări nordice; 4. Ciocolată; 5. Italia; 6. Spania-Madrid; 7. Olanda; 8. germană, spaniolă, portugheză; 9. Portugalia; 10. Big Ben; 11. Anglia; 12. Luxemburg; 13. Italia; 14. Cipru, Malta, Anglia; 15. Re-

UNEȘTE ȘI COLOREAZĂ!

LAROUSSE
PENTRU
TINERET

America

Cu cei de 40 de milioane de kilometri pătrați, America este aproape tot atât de întinsă ca Asia, dar este de patru ori mai puțin populată. Ea adăpostește astăzi mai puțin de 750 de milioane de locuitori, pe ceva mai mult de un sfert din pământurile continentale. America mai poate fi o lume nouă în curs de populare? În orice caz, n-a încetat să ne surprindă prin amestecul său de popoare și culturi.

De la indieni la americani

Cum se numeau primii locuitori ai Americii? Descoperind „Lumea Nouă”, Cristofor Columb credea că a ajuns în partea orientală a Indiei, oamenii pe care i-a întâlnit au fost pentru el „indieni”. Printr-o curioasă întâmplare, descoperirile recente ale științei arată că primii americani au venit chiar din Asia! Ei au traversat strâmtoarea Bering acum aproximativ 30.000 sau 40.000 de ani, atunci când aceasta era seacă. Treptat, acești oameni au pătruns în întreg continentul, începând cu Alaska și până în Țara de Foc. America este, deci, un continent populat târziu, și primii săi locuitori își păstrează dubla identitate de amerindieni.

În 1492, în momentul descoperirii ei de către Columb, America număra între 12 și 16 milioane de locuitori. În centrul continentului și în anumite regiuni din sud, popoarele amerindiene cultivau porumb și cartofi, culturi necunoscute altundeva în lume. Se dezvoltaseră mari civilizații, precum cea a maișilor, aztecilor și incașilor. Încă din secolul al XVI-lea, colonii spanioli și portughezi au exploatat cu sălbăcie resursele și oamenii continentului. Milioane de amerindieni și-au găsit moartea, civilizațiile

lor fiind nimicite. Europeenii au adus atunci sclavi negri din Africa, pentru a-i folosi în marile exploatare agricole, în mine etc. În America de Nord, colonizarea europeană s-a făcut mult mai târziu. Dar mișcarea s-a accelerat începând din 1820. Statele Unite au primit 60 de milioane de europeni, dintre care două treimi anglo-saxoni. Colonii iau în stăpânire noile pământuri, cu prețul unor lupte în care populația indiană este exterminată. Astăzi, urmașii lor sunt deseori marginalizați sau aruncați în rezervații.

America metisată

Istoria populării sale explică de ce America oferă un uluitor amestec de popoare și culturi. Se pot număra cel puțin patru Americi! America „albă” în nord și în sud, în Argentina și Chile; America „roșie” cu o puternică prezență indiană, din nordul Mexicului până în Chile; America „neagră” în Insulele Caraibe, populate de albi și negri; în sfârșit, America „panașată” în Brazilia, Columbia și Venezuela, unde popoarele sunt foarte amestecate. America de Nord pare mai uniformă, dominată din plin de anglo-saxonii de religie creștină, mai ales protestantă. Ea este împărțită între Statele Unite și Cana-

da, două țări bogate, de limbă engleză. Acadia, Québecul și Cajunsul rămân, cu toate acestea, francofone. Dar această Americă trebuie să țină tot mai mult seama de minoritățile sale; negrii constituie 15% din populația sa, iar noii emigranți, veniți din America Latină și din Extremul Orient sunt minorități culturale importante. New York-ul este cel mai mare oraș negru, evreiesc, irlandez și poate chiar italianesc din lume! Montrealul este al doilea oraș francfon de pe pământ, după Paris. America Latină este mult mai amestecată, iar țările care o compun sunt departe de a avea bogăția vecinilor lor din Nord. Dar ele împart o limbă comună, spaniola, care lasă totuși locul portughezei în Brazilia, francezei și englezei în Antile. E un pământ de un catolicism fervent.

Unde trăiesc indienii în Statele Unite?

Sosirea europenilor și cucerirea Vestului au dus la diminuarea spectaculoasă a numărului indienilor. Erau 600.000 la începutul secolului al XIX-lea și aproximativ 200.000 mii la sfârșitul lui! În secolul al XX-lea situația s-a inversat. Astăzi, după cifrele oficiale, în Statele Unite, trăiesc mai mult de 1,5 milioane de indieni.

Serbarea panglicii la școala profesională din Chitighaz

Vineri, 20 februarie, elevi, profesori, părinți și oaspeți s-au adunat ca să-i sărbătorească pe cei 40 de elevi care au ajuns într-o perioadă simbolică a vieții lor, la trecerea de la copilărie la maturitate. Școala profesională din Chitighaz oferă elevilor în fiecare an tot mai multe posibilități, așa a devenit atrăgătoare pentru copiii din localitate, între ei găsindu-se în ultimii ani tot mulți foști elevi ai școlii generale românești. Instituția, cu toate că este subvenționată de Ministerul Agriculturii, este în relații de colaborare foarte

bune cu școala românească și cu Primăria din Chitighaz. Atât directoarea școlii cât și profesorii acestei instituții sunt deschiși sătenilor, iar la festivalurile care se organizează în localitate la nevoie ajută și primește aceste programe și oaspeții acestora cu porțile larg deschise. De aceea m-am gândit că la o asemenea aniversare, când își iau zborul spre viață 40 de tineri din această școală, să facem cunoscut acest eveniment și altora, doar este o instituție a localității noastre unde învață mulți copii români.

La balul panglicii, care a avut loc la sfârșitul săptămânii trecute, după alinierea celor două clase, *Tábor Istvánné*, directoarea instituției, a întâmpinat absolvenții cu cuvinte de sărbătoare, despre simbolul panglicii și despre importanța bacalaureatului în realizarea scopurilor în viață. În timpul acordării panglicii, cei prezenți la eveniment au putut urmări secvențe din copilăria absolvenților prezentate cu ajutorul unui retro-proiector.

Ca la orice serbare, elevii au oferit părinților un program cu cântece, poezii și un montaj literar. Nu a lipsit din programul serii nici valsul, unde fetele îmbrăcate în rochițe albe au așteptat ca colegii lor să le invite la dans. S-a dansat și rock and roll, pe șlagăre ale lui Elvis Presley.

Serata a reușit foarte bine, iar părinții cu care am stat de vorbă, printre ei numărându-se și părinți ai unor foști elevi de-ai mei, s-au arătat foarte mulțumiți. Maria Sarca Zombai

Bal mascat la Micherechi

Carnavalul, una din cele mai emoționante petreceri ale școlarilor, a fost organizat vineri, 20 februarie de către direcțiunea Școlii generale din Micherechi. Petrecerea a avut loc la Casa de Cultură „Gheorghe Du-lău” după orele de studiu, de la ora 14.00. Parada măștilor s-a desfășurat într-o atmosferă senină și veselă. Aprecierea scenete-

lor și a costumelor s-a făcut în mod obișnuit. Fiecare clasă a avut la dispoziție un scurt timp pentru a-i impresiona pe cei cinci membri ai juriului, care au hotărât câștigătorii. Și în acest an clasa câștigătoare s-a ales să fie clasa a 7-a. Stând de vorbă cu elevii câștigători, am aflat că anul acesta a fost al șaptelea carnaval la care tot

ei au ieșit învingători, câștigând astfel tortul mult dorit de toți ceilalți elevi. Dintre elevii claselor primare, cei de clasa a 3-a s-au dovedit a fi mai apreciați de juriu, astfel au dobândit și ei un tort. Întreprinzătorul *Gerhard Stengel* a dăruit pentru carnaval un mare pachet cu dulciuri, de care copiii s-au bucurat enorm de mult. A.C.

Voi sunteți sarea pământului...

„Voi sunteți sarea pământului. Dar dacă sarea își pierde gustul, prin ce își va căpăta iarăși puterea de a săra? Atunci nu mai este bună la nimic decât să fie lepădată afară, și călcată în picioare de oameni.”

(Matei 5:13)

În ziua de 8 februarie, pilda Mântuitorului care spune așa: *Voi sunteți sarea pământului* (Matei

pat la programul fraților ostași din Sâmbăteni. Pentru acest eveniment ne-am pregătit cu câteva săptămâni mai devreme, și cu ajutorul bunului Dumnezeu am ajuns la frații noștri de dincolo de graniță. Ajungând acolo am aflat cu bucurie căci casa lor de adunare era plină de tineri și copii, care cântau minunat. Programul a început la ora 15 prin cuvântarea fratelui *Jimmy Foster*. Fratele a trăit în Statele Unite, dar cu mulți ani în urmă s-a stabilit în România, unde și-a întemeiat familie.

Fr. Jimmy ne-a vorbit din

5:13) – fie că vrem, sau nu vrem. Fie că e ușor, sau nu este ușor. Auzind aceste cuvinte oare nu ni se pare ceva ciudat? Pentru că Domnul Iisus vorbea cu niște oameni simpli, cu niște muncitori de rând, niște pescari. Nu vorbea cu oamenii care aveau facultate, care au făcut curs de teologie. Și a zis către ei: *voi sunteți sarea pământului* – și cu câteva minute mai târziu, acești oameni au zis că averea lor adevărată depinde de sărăcia lor duhovnicească. Acești oameni au zis că cea mai mare avere va fi să fie oa-

meni sfinți și făcători de pace. Au înțeles că arma lor cea mai prețioasă va fi o inimă curată. Cea mai puternică armă este o inimă curată.

În zilele noastre avem multe posibilități, dar pacea launtrică lipsește, tehnologia oferă o viață mai ușoară, dar în același timp le nevia ne apasă, și sufletele oamenilor rămân corupte, înrobite, stăpânite și deznădăjduite. Tehnologia merge înainte, dar suntem în același timp și în nemulțumire, disperare, crește ura și violența. N-am văzut în viața mea așa ceva – spune fratele Jimmy, dar acum este o lume mult mai violentă decât când am fost copil. Se înmulțesc bolile trupesti, psihice și tehnologia nu găsește răspuns, totdeauna rămâne în urma realității. Care este soluția pentru starea lumii?

Biblia ne spune ce trebuie să facem noi. Când Domnul Iisus a zis „*Voi sunteți sarea pământului*”, a știut că lumea va fi într-o degradare, descompunere de jos până sus.

Ce simbolizează sarea? Este imposibil să fie vorba de culoarea ei. Unii cred că sarea simbolizează puritate și că creștinii au un standard de neprihănire și că trăiesc mai curat decât cei necredincioși. Și este adevărat. Sarea trebuie să aibă un gust, tot așa și creștinii îmbunătățesc prin dragostea lor lumea. O altă idee este că sarea aduce durere când intră într-o rană. Deși este dureros, sarea dă vindecare. Așadar, creștinul adevărat este un deranj pe asta lume, spunând adevărul despre Domnul Iisus. Creștinul are rolul de a face setoși pe oameni după Dumnezeu. Singura soluție

pentru problemele oamenilor este Hristos. Pentru aceea noi trebuie să trăim chemarea noastră. Fratele Jimmy Foster cu acestea și-a încheiat cuvântul.

La cererea gazdelor, programul a continuat cu poezii și cântări prezentate de către frații din Oastea Domnului din Micherechi.

Atmosfera adunării era așa de înălțătoare că nici nu ne-am dat seama că aproape trei ore a durat programul. Ne-am luat rămas bun de la scumpul nostru frate mulțumindu-le pentru clipele de neuitat. Mulțumim lui Dumnezeu pentru această zi binecuvântată și această slujire. Îl rugăm pe Domnul să le răsplătească osteneala și jertfa și să le dea răsplătirea Lui, bucuria Lui fraților noștri din Sâmbăteni.

Aurica Gurzău,

Oastea Domnului – Micherechi

Ultimele zile înaintea începerii Postului Mare

În ultima dintre duminicile pregătitoare pentru Postul Paștelui, Duminica Înfricoșatei Judecăți, s-a lăsat sec de carne. Astfel, din 23 februarie, nu se mai consumă carne, săptămâna aceasta credincioșii urmând regulile „săptămânii albe” sau a „brânzei”, în care a fost dezlegare la lapte, brânză, ouă și pește. Postul Mare este cel mai lung post din calendarul creștin-ortodox și durează șapte săptămâni, adică 48 de zile, fiind unul dintre cele mai restrictive, de la 1 mar-

tie se lasă sec și de brânză, urmând ca din 2 martie să înceapă Postul Paștelui.

Precum bine se știe, postul este reținerea totală sau parțială de la anumite alimente și băuturi, pe un timp mai lung sau mai scurt, în scop religios-moral. Această reținere de la mâncări și băuturi trebuie însă însoțită și de reținerea de la gânduri, poftă, patimi și fapte rele, ceea ce înseamnă că postul trupesc trebuie să fie însoțit de post sufletec.

În învățătura Sfinților Părinți se menționează: „Dacă am păcătuit, vom posti pentru că am păcătuit. Dacă n-am păcătuit, vom posti ca să nu păcătui. Să dăm ceea ce avem: postul, și vom primi ceea ce nu avem: nepătimirea”.

A.B.

Seară duhovnicească la Oastea Domnului

Adunarea „Oastea Domnului” din Micherechi organizează un program duhovnicesc în ziua de duminică, 1 martie 2009. Programul va începe la ora 16.00. Cuvântul Domnului va fi vestit de frații ostași din Sâmbăteni.

Conducerea Oastei Domnului invită cu mult drag pe toți cei care vor să participe la această sărbătoare.

Sens schimbat – anul 20, la ICR Budapesta

Marti, 17 februarie, la sediul Institutului Cultural Român din Budapesta a fost organizată o conferință de presă în cadrul căreia a fost prezentat programul institutului pe anul în curs. Dacă anul precedent programele ICR s-au desfășurat sub titlul „Călătorii și divagații plastice”, în acest an acțiunile vor fi subordonate ideii „Sens schimbat – anul 20”. Principalii vectori în programele ICR Budapesta și ale Filialei Seghedin vor fi în acest an: două decenii de la schimbarea traiectoriei istorice a societății românești și de la căderea comunismului în Europa Centrală și de Est; centenarul nașterii lui Eugen Ionescu; evenimente dedicate comunității românești din Ungaria. După cum a precizat doamna director *Brîndușa Armanca*, în cei 20 de ani ce s-au scurs de la evenimentele din 1989 au avut loc schimbări și în democrație, media, și nu în ultimul rând și în cultură. Astfel, în Săptămâna Filmului Românesc va fi prezentat „Război pe calea undelor”, un film și masă rotundă despre Radio Europa Liberă, „Acțiunea 1511” – expoziție de documente despre revolta de la Brașov 1987, „Printre rânduri” – expoziție documentară despre 1956 în România. Cu prilejul centenarului nașterii lui Eugen Ionescu va fi organizată o expoziție de grup, „Absurdul în plastică” și vor fi prezentate în luna iunie la Seghedin „Cinci piese scurte de Ionescu”, în interpretarea actorilor Teatrului Odeon.

În ceea ce privește evenimentele dedicate comunității românești din Ungaria, în perioada 9–12 martie va porni „caravana” Bibliotecii ICR, împreună cu Teatrul Vis, „Săptămâna asta citim românește” în localitățile Seghedin, Julia, Micherechi, Chitighaz, va mai fi organizată tabăra de pantomimă la Julia cu tineri actori și amatori din România și Ungaria și va fi marcată aniversarea a 60 de ani de învățământ academic românesc la Seghedin.

În cadrul conferinței de presă, directorul adjunct *Csaba Bartha* a precizat că în pregătirea acțiunilor din acest an s-au gândit și la tânăra generație, astfel a prezentat o acțiune inedită și de lungă durată în care artiștii români colaborează direct cu artiștii maghiari, sub titlul „Locomotiva Jazz”, care va „porni” în 27 februarie cu un concert susținut de Pedro Negrescu, Stano Paluch din Slovacia, Cseh Balázs, Gyárfás István din Ungaria, de asemenea și în cadrul binecunoscutului festival Sziget vor evolua formații tinere din țară.

Cu prilejul Zilei de 1 Martie va avea loc un concert Rock Mărlășor, organizat în colaborare cu Romanian Hungarian Intercultural Youth Society din Budapesta și Global Romanian Students and Young Professionals Society și susținut de formațiile AB4 (RO), Gonzo (HU), Paulay Pilot (HU) și va fi prezentată expoziția de instalații ale tinerilor artiști „Try to make a simple gesture”.

În cadrul Festivalului Cărții din acest an, România va fi invitatul de onoare, iar în cadrul unui stand de 100 m.p. vor fi prezentați 30 de scriitori români dintre cei care au fost traduși deja în limba maghiară. Va fi organizată o expoziție de instalații „TvMania” de Ernő C. Bartha, ca o aluzie la cel mai mare dușman al cărții și cititului. Tot cu acest prilej, copiii români și maghiari vor desena o carte și va fi lansată o ediție specială Lettre – Caleidoscop românesc.

În cadrul Festivalului Primăverii din Budapesta va evolua pe scenă Teatrul Național din Sibiu, care va prezenta piesa „Lulu” de Frank Wedekind, în regia renumitului regizor *Silviu Purcărete*. Tot cu ocazia Festivalului Primăverii, la Palatul Artelor va fi organizată o expoziție monumentală de sticlă, cu titlul „Cui e frică de sticlă” de Ioan Nemetoi, și o expoziție de sculptură în bronz, „Străluciri”, de Peter Jecza, la Galeria Zikkurat a Teatrului Național.

În ceea ce privește premiile ICR din decembrie, *Brîndușa Armanca* a divulgat doar că anul acesta vor fi premiate personalități din alte domenii decât până acum.

Cu bucurie am constatat că în programul pregătit pentru acest an nu se resimte criza financiară și nici cea morală sau culturală, iar publicul va fi răsfățat cu noi și interesante programe românești. **Gabriela Enea Elekes**

Orașele înfrățite cu Julia și-au prezentat cultura și tradițiile

La sfârșitul săptămânii trecute, atât în cadrul, cât și în afara cetății din Julia, participanții la cea de-a șasea ediție a Carnavalului Renascentist au putut savura din cultura, istoria și gastronomia epocii renașcentiste. Organizat de primăria orașului, carnavalul a oferit localnicilor, invitaților și turiștilor relaxare și momente distractive variate din epoca renașcentistă.

Seria de manifestări a început sâmbătă dimineața, 20 februarie, cu vernisarea unei expoziții a orașelor înfrățite, unde au fost expuse opere a 13 artiști plastici contemporani din șase orașe. Programul zilei a continuat cu o conferință intitulată „Conviețuire în diversitate – Diversitate în conviețuire – În prim plan inovația culturală”, la care au participat reprezentanți ai celor șapte orașe înfrățite cu Julia: Arad, Budrio (Italia), Miercurea Ciuc, Ditzingen (Germania), Covasna, Wagrowiec (Polonia) și cel mai nou partener, orașul Baia Mare. Conferința a fost deschisă de primăria *Perjési Klára*, deputat parlamentar, care după o scurtă prezentare Power Point a celor mai reprezentative valori ale orașului, a invitat pe scenă reprezentanții celorlalte comunități prezente la întâlnire pentru a-și face cunoscute cultura, obiceiurile și tradițiile.

„Participăm întotdeauna la invitația orașului Julia la acest eveniment care se desfășoară cu orașele înfrățite. La conferință am prezentat Aradul, alături de ceilalți colegi din orașele

înfrățite. Suntem a doua oară la acest eveniment, care deja pentru Julia înseamnă o manifestare tradițională. Noi suntem cei mai apropiați de acest oraș, și ca frecvență a întâlnirilor și ca distanță. Avem mai multe proiecte comune și avem în fiecare an un program de colaborare. Cu două săptămâni în urmă am încheiat un nou protocol de colaborare dintre noi. Anul acesta împlinim chiar 15 ani de când suntem orașe înfrățite, respectiv trebuie să amintesc și *Strângerile de mâini*, manifestările la care participă de fiecare dată mulți arădeni. Având în vedere că în mare parte cei din Julia ne cunosc valorile și caracteristicile orașului, astăzi la această conferință am prezentat ceva ce încă nu s-a promovat suficient, și anume Parcul Natural din Lunca Mureșului. Anul trecut am prezentat patrimoniul cultural, iar anul acesta am

venit cu patrimoniul natural. Totodată am venit cu o trupă de teatru de la Palatul Copiilor, care vor participa la manifestările din cadrul festivalului de la cetate. Dorim prezența cetățenilor noștri la diferite manifestări de la Julia, dar bineînțeles și legăturile oficiale să fie cât mai strânse”, ne-a mărturisit viceprimarul Aradului, domnul *Levente Bogнар*.

Stând de vorbă și cu reprezentantul municipiului Baia Mare, cel mai nou oraș înfrățit cu Julia, viceprimarul *Mircea Dolha*, ne-a mărturisit următoarele: „Orașul Baia Mare s-a prezentat la această conferință cu o comoară inestimabilă, și anume cu tradiția școlii de pictură baimărene reprezentată la expoziția care a avut loc azi de doi artiști. Ne-am prezentat municipiul cu tradițiile pe care le are în domeniul cultural-artistic, avem un liceu de artă, care anul trecut a împlinit 50 de ani, cu artiști foarte valoroși, precum și cu obiectivele noastre turistice și tradiționale, pe care orașul vechi, medieval Baia Mare le are”. Domnul Dolha mi-a mai spus că prin legătura frățească pe care o au cu orașul Julia dorește să întrețină relații și cu comunitatea românească a acestui oraș, iar ca un semn de prietenie pentru românii din Ungaria au sosit cu o donație de carte pentru Liceul „Nicolae Bălcescu”. **A. Butar**

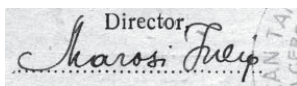
Interesantă din perspectivă școlară a fost evoluția profesională a acestei dascălițe, pentru rolul pe care l-a avut în școala generală de stat, pornită la Julia în 1946. Traseul ei didactic a cunoscut perioade de activitate și la alte școli românești din alte comunități, așa cum au fost atâția dascăli care s-au perindat pe la Julia, Miche-rechi sau Chitighaz. Venită, ca atâția alți dascăli din România (în prima etapă, 1944–1946, Marius Turcu, Fr. Vild, Tölgyesi Mihályné, Molnár Gézané), imediat după război, Iulia Marosi (n. 2 septembrie 1921) apare ca învățătoare încă în ultimul an școlar la școala ortodoxă română, din anul 1945–1946, semnând registrul matricol cu numele după soț, Marosi Péterné, alături de directorul școlii Dumitru Sabău. Acest moment o avantajează, fiindcă semnează în condica de orar chiar în primii ani ai școlii generale, începând cu anul școlar 1947–1948. Întrucât școala începea fără să fi avut învățători și profesori calificați, Iulia Marosi intră la o serie de

Școala românească din Julia – 60 de ani (10)

Iulia Marosi

(1921–1992?)

discipline, română, geografie, maghiară, latină, franceză, științe naturale, educație fizică și predă atât la nivelul ciclului inferior cât și la clasele V–VII, fără să fi avut pregătirea ca profesoară. I-a avut acum colegi pe Gh. Negru, Arus Albert, Tarpai Ottó, Eva Balint, funcționând și pe post de învățătoare de zi la elevii mici la cămin. O dată cu plecarea lui Zaharia Unc de la căminul din Julia, în anul școlar 1949–1950, Iulia Marosi apare printre învățătorii de la Școala generală din Aletea, predând la clase simultane, și funcționează printre educatoarele de la proaspătul internat (Népi kollégium) de acolo. Fiind prețuită pentru experiența didactică, în anul 1950–1951 apare ca învățătoare la școala română din Julia, la clasele I–IV, împreună cu Ablonczy Lászlóné, înlocuind plecarea învățătoru-

lui-director Gordos Károly, care urma să devină inspector. Aici activează ca învățătoare sub directoratul școlii generale al lui Gordos Károly și Ludovic Boniș. Din anul următor, 1952, Iulia Marosi devine directoarea școlii generale românești din Julia și predă ca învățătoare la clasele II–IV aritmetica.

În anul 1953–1954 are ca adjunctă pe Olga

Soldan, atunci proaspăt absolventă a școlii superioare din Budapesta. Aceasta va prelua începând din anul următor, 1955, direcțiunea școlii generale. La finele anului școlar, în iunie 1954, Iulia Marosi este premiată de ziua pedagogilor cu alți doi colegi, Petru Pomuț și profesorul Lőrinczi Zoltán. În intervalul directoratului ei, 1952–1954, al lui Iulia Marosi au loc schimburi de experiență didactică, cu susțineri de ore model în fața pedagogilor și profesorilor din satele cu școli românești, vizite ale elevilor din alte școli la școala julană. În vara anului 1952 face o călătorie de studii în România, pentru a participa la cursurile de perfecționare pentru cadrele didactice. În timpul cât este directoare, se amplifică acțiunile de școlarizare, astfel că efectivul școlii generale crește între 150–190

elevi în total. I-a avut ca și colegi profesori de calitate pe Korondi Endre, Reisz Péterné, Ablonczy Lászlóné, Suciu Dumitru, Teodor Oltean. Tuturor acestora directoarea Marosi le face câte o fișă de încadrare cu toate datele, fișe scrise și semnate de cadrele didactice titulare ale școlii, cuprinzând date biografice, informații despre pregătirea profesională și clasele la care predau sau la care sunt diriginți. În același timp, Iulia Marosi își completează studiile prin câteva examene suplimentare la Școala superioară și primește calificarea de profesoară pentru a predă matematicile la clasele V–VIII de școală generală. A fost o bună colegă, cu calitate frumoase ce au avantajat-o și i-au adus admirații din partea colegilor. Din păcate, profesoara nu a mai păstrat contactul cu școala, astfel că multe din datele despre ea s-au pierdut în timp.

Cornel Munteanu,
Baia Mare

Urmează:

11. Margareta Leu,
12. Olga Soldan

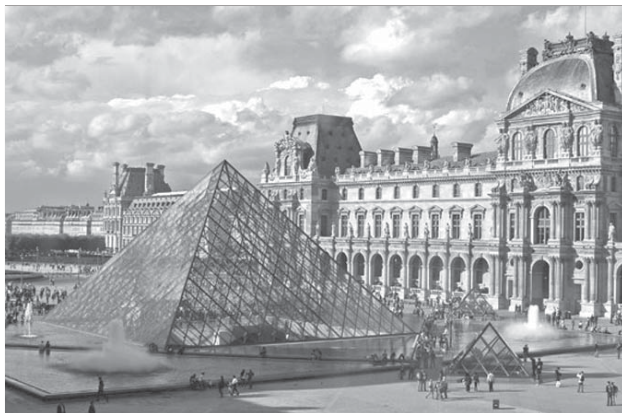

Fotografie din 1951 cu elevii și profesorii școlii românești din Julia (din arhiva dascăliței Lucreția Purdi Cioca)

În culisele Muzeului Luvru

A devenit muzeu în 1793, se întinde pe o suprafață impresionantă, are peste 35.000 de exponate și înregistrează anual cifre record de vizitatori. Faimos în lumea întreagă, Luvrul este cel mai mare și mai vechi muzeu din Franța. Numai anul trecut a fost vizitat de peste 8 milioane și jumătate de oameni.

Bătrâna clădire nu doar-me niciodată. În culisele

sale, chiar și marțea, când fostul palat regal este închis pentru public, cei 2.200 de angajați lucrează neîncetat. Ei pot fi întâlniți în subteran, la departamentul de recepție, dar și în atelierelor elitei artizanilor francezi.

Cei mai norocoși angajați ai uriașei enciclopedii de pe malurile Senei sunt paznicii de noapte. După ce porțile muzeului se închid, ei se pot bucura în liniște de toate exponatele pe care mulți dintre noi nu le putem privi pe îndelete, în marea de vizitatori.

Carnavalul de la Veneția

Există un oraș unde oricând este permis pentru câteva zile, înainte de Postul Paștelui.

Orașul se numește Veneția, iar masca sub care oricine face orice dorește,

poartă numele de Carnaval. Tradiția a fost instituită de Senatul Republicii în 1269 și, după o întrerupere de câteva secole, a fost reluată în 1980.

Carnavalul s-a desfășu-

rat între 14 și 24 februarie. Organizatorii au pregătit parade, concerte, spectacole, expoziții artistice și culinare. Peste 800.000 de vizitatori au fost așteptați la ediția de anul acesta.

Madonna va concerta și în România

Madonna va concerta live la București, pe 26 august 2009, în Parcul Izvor, în cadrul turneului mondial „Sticky & Sweet Tour”. După lungi negocieri, Madonna a acceptat să includă și România în turneul său mondial, deși se zvonise că artista nu-și va face apariția în România. Turneul de promovare a albumului „Hard Candy”, a fost extins anul acesta, după

succesul extraordinar de care s-a bucurat în 2008. Acesta este deja considerat cel mai bine vândut turneu din istorie al unui artist solo fiind vizionat de peste 2,3 milioane de spectatori din 58 de orașe și înregistrând vânzări de bilete record pretutindeni. Începând cu 3 martie biletele vor fi disponibile publicului larg online și prin magazinele Diverta.

Rubik 360, urmașul celebrului cub

La Târgul Internațional de Jucării de la Nürnberg a fost prezentată pe 5 februarie, noua invenție a cunoscutului inventator de jucării din Ungaria, Rubik Ernő, un joc în formă sferică și care se numește Rubik 360. Sfera magică respectivă va fi pusă în vânzare aproximativ în luna august. Rubik 360 este format din trei sfere prinse una în alta.

În sfera aflată în interior se află șase bile de culori diferite, care trebuie să fie scoase din sfera interioară în cea exterioară. Jocul trebuie dirijat cu mâinile, iar în timpul jocului Kubik 360 scoate niște sunete asemănătoare cu cele de la Cubul Rubik, cunoscut în întreaga lume. Principala dificultate a noului joc constă în faptul că doar în două locuri pot fi scoase bilele din sfera mijlocie, relatează AFP.

Noua invenție a fost testată și de britanicul Dan

Harris. Tânărul de 24 de ani reușește recordul de a aranja pe culori Cubul Rubik, în zece secunde. În cazul noii invenții, prima dată i-au trebuit două zile, la a doua încercare i-au fost necesare câteva ore, dar după aceea i-a luat doar câteva minute să scoată bilele la suprafață.

De la realizarea Cubului magic, în anul 1974, inventatorul său, Rubik Ernő, a mai realizat numeroase alte jocuri, dar nici unul nu s-a apropiat de popularitatea cubului.

Vă prezentăm

Echipa de fotbal din Bătănia

Printre echipele de fotbal din localitățile noastre în care joacă și români, echipa din Bătănia este una dintre cele mai bune. De mai mulți ani, aceasta ocupă tot timpul primele trepte ale podiumului, s-a calificat și a participat în divizia NB III, Grupa de Est. Lipsa banilor însă nu i-au ajutat, au fost nevoiți să părăsească divizia a III-a. Pe semne, și anul acesta se vor califica pe podium, iar în sezonul viitor vor juca în linia a III-a Națională.

Despre evoluția echipei am stat de vorbă cu antrenorul **Mákos Árpád** și cu tehnicianul **Lukács István**.

– Ce părere aveți despre rezultatele obținute cu echipa?

Lukács István: – Campionatul de anul trecut nu am reușit să-l câștigăm. Am avut nevoie de un antrenor nou, l-am căutat pe **Mákos Árpád** (cu care și altădată am câștigat campionatul). El ne-a stat la dispoziție, dar a vrut să înceapă cu o nouă tehnică și tactică, cu noi jucători. Pentru asta ne-am străduit să aducem cât mai mulți jucători noi. Norocul nostru a fost că am primit ajutor mult din partea primăriei. Atunci au fost mari schimbări în echipă. Au plecat 7 jucători, fiindcă au vrut mai mare plată pe care noi nu am putut să le-o dăm. Au venit jucători noi: **Fekete Zoltán** de la Orosháza, **Brinszky Ádám**, **Lóczi Péter** (Tisza VOLÁN Seghedin), **Attila Gros**, **Szóke Imre** (Jula Thermal), **Dani Péter** (Jászapáti), **Ács Levente**, **Pataki Tibor** (Mezőhegyes). La începutul campionatului am avut

greutăți, fiindcă jucătorii încă nu au stăpânit bine tehnica și tactica nouă.

– Cu care jucători sunteți mulțumiți?

Mákos Árpád:

– Fotbalul este un sport de echipă, cine nu a putut rezista în grupa noastră a plecat sau i-am mulțumit noi pentru „ajutorul” de până acum. Ceilalți și jucătorii noi se străduiesc să realizeze visul nostru de la începutul campionatului.

– În sezonul de transfer de acum ce mișcări au fost în echipă?

L.I.: – A plecat **Brinszky, Lóczi** și **Gróh**. Au sosit: **Czira Gábor** și **Süli András** din Jula.

– Cum vă pregătiți pentru sezonul de primăvară?

L.I.: – În 20 ianuarie am început antrenamentele în sală, în fiecare marți avem antrenamente în sală, iar în celelalte zile afară, pe terenul de fotbal. În 4 ianuarie am jucat cu **Csanádpalota**, pe care i-am bătut cu 6-1, pe 7 februarie am participat la o competiție în sală, la **Sándorfalva**, unde ne-am calificat pe locul 3. În următoarele săptămâni vom avea meciuri amicale

Locul ocupat pe tabelul de punctaj

1. Bătănia Tk	17 - 12 - 4 - 1 - 44 - 19 - 40
Pe teren propriu	8 - 6 - 1 - 1 - 25 - 10 - 30
În deplasare	9 - 8 - 3 - 0 - 19 - 9 - 10

Meciurile jucate:

Szeghalmi FC – Bătănia Tk	2-3	pe locul 2
Bătănia Tk – Gyomaendrőd FC	5-2	1
Mezőberényi FC – Bătănia Tk	2-2	1
Bătănia Tk – Szarvas FC	5-0	1
Csabacsúd SE – Bătănia Tk	1-2	1
Bătănia Tk – Mezőkovácsháza TE	4-2	1
Jamina SE – Bătănia Tk	2-3	1
Bătănia Tk – Békési FC	4-2	1
Szabadkígyósi SZSC – Bătănia Tk	1-3	1
Bătănia Tk – Mezőhegyesi SE	3-1	1
Kondorosi TE – Bătănia Tk	1-4	1
Bătănia Tk – Crâstor SE	0-2	1
Micherechi SE – Bătănia Tk	0-2	1
Orosházi RVSE – Bătănia Tk	0-0	1
Bătănia Tk – Kaszaper FC	3-0	1
Bătănia Tk – Szeghalmi FC	1-1	1
Gyomaendrőd FC – Bătănia Tk	0-0	1

Golgheterii echipei

1. **Dani Péter** – 16 goluri; 5. **Ács Levente** – 9; 15. **Géczi Péter** – 5; 23 **Brinszky Adrián** – 4; **Werle Tibor**, 67. **Lóczi Péter** – 2; 88. **Karászi László**, **Pataki Viktor**, **Putnoki Attila**, **Kiss Roland**, **Bozsár Gábor** – 1.

Cartonașe galbene: 40, roșii: 4

Membrii echipei

Krébesz Attila – **Fekete Zoltán**, **Rozkó Attila**, **Géczi Péter**, **Putnoki Attila**, **Bozsár Gábor**, **Karászi László**, **Pataki Viktor**, **Werle Tibor**, **Dani Péter**, **Brinszky Adrián**, **Ács Levente**, **Lóczi Péter**, **Kovács Zoltán**, **Gróh Attila**, **Szabó Róbert**, **Lovász István**, **Kiss Roland**, **Molnár Richárd**, **Liszkai Patrik**

Antrenor: **Mákos Árpád**

Tehnician: **Lukács István**

Președinte: **Karsai József** (primarul Bătaniei)

de pregătire în fiecare marți, joi și sâmbătă cu Ciaba U.19, Mezőhegyes, Orosháza, Jula Thermal, Bichișciaba, Tótkomlós.

– Care derbiuri au fost

mai interesante în sezonul de toamnă?

L.I.: – Cel mai a fost la Jamina, de două ori ei au condus derbiul, până care în ultima clipă am reușit să

întoarcem rezultatul și am câștigat derbiul în deplasare cu 3-2. Cele mai dure roase au fost contra echipei Mezőberény, când în ultimele 7-8 minute numai cu greu am scăpat. Cel mai dureros derbi a fost contra Crâstorului, pe teren propriu, când am luat bătaie cu 2-0.

– Cine ajută echipa?

L.I.: – Mai mult Primăria Orașului Bătănia, apoi câțiva sponsori din oraș și mai obținem niște bani și prin diferite proiecte.

– Ce le cereți suporterilor?

M.Á.: – Să vină cât mai mulți la meciuri și să însuflească jucătorii. MIC

www.sport.ro
portalul tău
de sport

TVR 1

Luni 2 martie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 8.15 Trezirea la apel! 9.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 10.00 Serial. Sclava Isaura 11.00 Miezu zilei cu Iuliana Marciuc 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Emisiune în limba maghiară 16.00 Serial. Sclava Isaura 17.00 Citește și dă mai departe! 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Serial. Battlestar Galactica 20.10 Ediție specială 21.10 Ziua luni, seara teatru 23.00 Cu dragoste din dragoste.

Hangița la Ziua luni, seara teatru

Marti 3 martie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 8.15 Trezirea la apel! 9.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 10.00 Serial. Sclava Isaura 11.00 Miezu zilei cu Iuliana Marciuc 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Micii fermieri 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.00 Serial. Sclava Isaura 17.00 Atunci și acum 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Serial. Spirala 21.15 Film. Anna Karenina 23.00 Cu dragoste din dragoste.

Miercuri 4 martie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 8.15 Trezirea la apel! 9.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 10.00 Serial. Sclava Isaura 11.00 Miezu zilei cu Iuliana Marciuc 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Oameni ca noi 15.00 Conviuții 16.00 Serial. Sclava Isaura 17.00 Ochiul magic 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Serial. Serial. Dr. House 21.10 Film. Bestia din suflet 23.15 Jurnalul TVR.

Joi 5 martie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 8.15 Trezirea la apel! 9.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 10.00 Serial. Sclava Isaura 11.00 Miezu zilei cu Iuliana Marciuc 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Serial. Sclava Isaura 17.00 Interes general 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Serial. CSI-Crime și investigații 20.10 Film. Războinici 21.15 Film. Caciamaui lui Coogan 22.55 Cu dragoste din dragoste.

Vineri 6 martie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 8.15 Trezirea la apel! 9.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 10.00 Serial. Sclava Isaura 11.00 Tennis: România-Rusia 17.10 Încalzirea globală, un pericol adevărat? Documentar 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Tinerete fără bătrânețe. Seniorii cântecului popular românesc 21.15 Film. Îngerii Apocalipsei 23.00 Cu dragoste din dragoste.

Sâmbătă 7 martie

6.00 Cântecul amintirii... amintirile cântecului 6.30 Semne 7.00 Debut 50 plus 8.00 Desene animate 9.00 Serial. Pstruiatul 9.45 Serial. Hannah Montana 10.15 Arca lui Noe 11 Transformarea 12.00 Tennis: România-Rusia 15.10 Spectacol de circ internațional 15.30 Michael Palin, călător prin Europa. Documentar 16.00 Garantat 100% 17.00 Telescoped 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Film. Doamna de Monsoreau 21.00 Printesele lumii 21.10 Film. Lista neagră 23.30 Film. Îngerii Apocalipsei 02.05 Jurnalul TVR 02.55 Spectacol de circ internațional (R).

Duminică 8 martie

6.10 Universul credinței 8.00 Desene animate 9.00 Neliștea inteligentă 9.30 Serial. Hannah Montana 10.10 Viața satului 12.00 Tennis: România-Rusia 17.10 Tezaur folcloric 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Film. Film. Doamna de Monsoreau 20.55 Printesele lumii 21.10 Film. Premiile Darwin 22.50 Profesioniști.

TVR 2

Luni 2 martie

6.00 Atenție, se cântă! (R) 7.00 Muzică și muzichie (R) 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Atlas (R) 11.45 Medalion folcloric (R) 12.45 Descoperă românii 13.30 e Forum 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Carabinieri 16.00 Jurnalul TVR 16.30 În căutarea aventurii. Documentar 17.30 Serial. Centrul de frumusețe 18.30 Serial. Povești din Paris 19.00 Viața lumii 19.30 Fotbal 20.30 Ora de știri 21.30 Replay 23.00 Film. E iubita mea!

Marti 3 martie

6.00 Atenție... copii (R) 6.30 Viața lumii (R) 7.00 Serial. Carabinieri 8.05 Serial. Centrul de frumusețe 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Povești din Paris 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Popasuri folclorice 12.45 Învățătorii. Documentar 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Carabinieri 16.30 În căutarea aventurii. Documentar 17.30 Serial. Centrul de frumusețe 18.30 Serial. Povești din Paris 19.00 Lecția de ecologie 19.30 Bugetul meu 20.00 Lumea de aproape 20.30 Ora de știri 21.30 Serial. Dovadă de iubire 22.30 Film. Dansând cu dragostea.

Miercuri 4 martie

6.00 Natură și aventură (R) 6.30 Lecția de ecologie. Documentar 7.00 Serial. Carabinieri 8.05 Serial. Centrul de frumusețe 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Povești din Paris 11.45 Popasuri folclorice 12.45 Învățătorii 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Carabinieri 16.30 Acordeonul, dragostea mea! Documentar 17.30 Serial. Centrul de frumusețe 18.30 Serial. Povești din Paris 19.00 Un strop de energie 20.00 Bazar 20.30 Ora de știri 21.30 Serial. Dovadă de iubire 22.30 Film. Dansând cu dragostea.

Joi 5 martie

6.00 Între cer și pământ (R) 7.00 Serial. Carabinieri 8.05 Serial. Centrul de frumusețe 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Povești din Paris 11.45 Popasuri folclorice 12.45 Învățătorii 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Serial. Carabinieri 16.30 Acordeonul, dragostea mea! Documentar 17.30 Serial. Altă viață! 18.30 Serial. Povești din Paris 19.00 Idei strălucite 19.30 Arena leilor 20.30 Ora de știri 21.30 Serial. Dovadă de iubire 22.30 Film. Tortul miresei.

Vineri 6 martie

6.00 Un zămbet pe... 4 roți (R) 6.00 Idei strălucite 7.00 Serial. Carabinieri (R) 8.05 Serial. Altă viață! 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Povești din Paris 11.45 Popasuri folclorice 12.45 Învățătorii 13.30 Utopia 14.00 Împreună în Europa 15.00 Oltenia de sub munte. Documentar 15.45 Atletism de sală 19.00 Planeta oamenilor 19.30 D'ale lui Mitică 20.30 Ora de știri 21.30 Bucătăria lui Jamie 22.30 Film. Pe urmele lui Sinatra.

Sâmbătă 7 martie

6.00 Pescar hoinar (R) 6.30 Oltenia de sub munte (R) 7.00 ABC... De ce? 8.00 Atenție, copii! 8.30 Medalion folcloric 9.00 Natură și aventură 10.30 Liber pe contrasens 11.00 Bugetul meu (R) 12.30 Destinația România 13.00 Atenție, se cântă! 15.00 Atletism de sală 18.00 Serial. Profesoara detectiv 19.00 Serial. În fața juraților 20.00 Serial. Numai tată să nu fii! 20.30 Ora de știri 22.30 Film. Cu capul în nori.

Duminică 8 martie

6.00 Maniacii (R) 7.00 Dincolo de cântec 7.30 Zestrea românilor (R) 8.00 Ferra 9.00 Pescar hoinar 9.30 Ulița spre Europa 10.00 Motomagia 11.05 Film. Anne de la Green Gables 13.00 .. H... ora prichindeilor 14.15 Bucătăria lui Jamie 14.45 Atlas 15.15 Atletism de sală 18.00 Serial. Un tată aproape perfect 19.00 Serial. Polițist prin timp 20.00 Serial. Numai tată să nu fii! 20.30 Ora de știri 21.30 Serial. Mercury 22.35 Film. Dragostea unei mame.

Eda Bianca Marcu la „Ora de știri”

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

2 MARTIE, LUNI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.20: Evenimente calendaristice 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.55: Încheiere

3 MARTIE, MARȚI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.20: Evenimente calendaristice 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Reportaje, interviuri 17.30: Sport – rubrica lui Adam Bauer 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

4 MARTIE, MIERCURI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.20: Evenimente calendaristice 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Sport – rubrica lui Adam Bauer 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

5 MARTIE, JOI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.20: Evenimente calendaristice 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30 Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista presei 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

6 MARTIE, VINERI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.20: Evenimente calendaristice 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Emisiunea „De la 14 la 18 – liceenii” 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

7 MARTIE, SÂMBĂTĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Să descoperim România – ghid turistic cu prof. Maria Gavra 17.00 – Reportaje, interviuri 17.25: Stele de cinci stele – emisiune de muzică ușoară 17.55: Încheiere

8 MARTIE, DUMINICĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Emisiune religioasă ortodoxă 16.50 Sinteza știrilor săptămânii 17.00: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.30: Emisiunea „De la 14 la 18 – liceenii” (reluare) 17.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

Emisiunea radiofonică în limba română este difuzată zilnic între orele 16:00-18:00, pe undele medii cu frecvențele de 1188 kHz și 873 kHz.

www.radio.hu

Ecranul nostru

4 martie 2009 (mtv ora 14.05)
Reluare: 6 martie 2009 (m2 ora 10.40)

Programul prevăzut pentru
săptămâna viitoare:

După știrile săptămânii veți putea urmări rubrica Crai nou. Profesoara Mihaela Bucin de această dată va vorbi despre întemeietorul teatrului absurd, Eugen Ionescu. Dramaturgul, poetul, criticul literar și publicistul s-a născut la Slatina, în 1909, exact cu 100 de ani în urmă. La încheierea sezonului balurilor, vă oferim un montaj despre Balul Românesc pe Țară. Realizator: Aurel Becan

CONSULATUL GENERAL AL ROMÂNIEI, JULA

Program de lucru cu publicul

Luni-Vineri:
8.30–14.30

Sâmbătă-duminică:
închis

Adresa:
Jula 5700
str. Munkácsy nr. 12/b

Telefon: 66/465–130
Fax: 66/465–142
Mobil: 30/635–7181

www.gyula.mae.ro

Birou de avocat

Adresa:
5700 Gyula, Béke sgt. 50.

Tel/Fax:
(+36-66)-639-748
Mobil:
+36-30-833-1662

E-mail:
avocat.ruzsa@hotmail.hu

Specializare:
Drept Penal
Dreptul Muncii
Drept Civil

dr. Gheorghe Ruja
avocat

UMOR

DEX
online

Dicționare ale limbii române

www.dexonline.ro

ECRANUL NOSTRU
pe Internet:
www.mtv.hu

Petrecere românească la Budapesta

Asociația Femeilor Ortodoxe Române din capitală, care funcționează sub egida Parohiei Ortodoxe Române din Budapesta, cu sprijinul Autoguvernarilor românești din sectorul XI și VII și cu cel al Teatrului de Stat din Oradea a organizat sâmbătă, 21 februarie, Balul Românesc din Budapesta. Anul acesta s-au adunat în Sala Festivă a Hotelului Gellért de pe malul Dunării peste 120 de persoane pentru a reînvia în Budapesta o veche și frumoasă tradiție românească, petrecerea românilor din capitală. Pe lângă cei peste o sută de români din Budapesta și împrejurimi la balul românesc au onorat cu prezența și excelența sa *Ireny Comaroschi*, ambasadoarea României în Ungaria, *Brîndușa Armanca*, directoarea Institutului Cultural Român din Budapesta, numeroși membri ai ambasadei, *dr. Takács Edit*, redactor-șef la Editura Didactică și Pedagogică din Budapesta,

Lucian Silaghi, directorul Teatrului de Stat din Oradea și mulți alții. În această seară au încântat publicul profesioniștii muzicieni îndrăgiți *Florina* și *Florin Mariș Hinsu*, profesori universitari sosiți din România. „Acum trei ani, când am hotărât să organizăm balul românesc la Budapesta, am redeschis o tradiție. Spunem că am redeschis, pentru că în secolele XIX și XX exista aici o comunitate românească foarte puternică. Acea comunitate românească înainte de a începe să-și facă baluri și-a făcut școală românească și avea biserica lor românească. Noi am început invers, dar nu am renunțat la idea și la visul de a avea o școală și o biserică românească la Budapesta...”, a accentuat în cuvântul său de deschidere *Gabriela Elekes*, președinta Asociației. Apoi preotul *Marius Maghiaru* a apreciat activitatea Asociației Femeilor Ortodoxe, care din nou a adunat la un loc

un impresionant număr de români din capitală.

„Este bine să ne gândim la ceea ce a fost pentru că fără acest lucru nu putem să ne înțelegem. Nu vom putea face nimic pentru noi, numai dacă suntem împreună.

Eu simt că acum, împreună cu biserica, se va realiza din nou acea unitate a comunității noastre, care va duce mai departe nevoile, pe care cu toții dorim să le împlinim. Dar dacă suntem împreună, eu sunt sigură că lucrurile acestea se vor împlini”, a spus ambasadoarea *Ireny Comaroschi*, deschizând prin aceste cuvinte balul anului 2009.

Balul a continuat cu multă distracție, au fost momente când aproape toți invitații au ieșit pe ringul de dans, bucurându-se de muzica românească interpretată de cei doi soliști orădeni.

Românii din Budapesta

și-au exprimat dorința de a se întâlni și în viitor la o asemenea petrecere, care îi unește și care le întărește identitatea de neam și cultură. Din programul serii

nu a lipsit nici de această dată tombola, pentru care a donat și redacția noastră cadouri în cărți și cinci abonamente la revista „Foaia românească”. **Ana Cioca**

FOAIA
românească
27 februarie 2009
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Păcșas, Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Tehnoredactor: Ștefan Mihailov. Informatician: Ioan Ruja. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Bichișciaba, str. Luther nr. 5/B. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2009: 3 luni 1050 forinți; 6 luni 2100 forinți; 1 an 4200 forinți. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja.